

Interventni ukrepi na področju plač - pravice s.p. do mesečnega temeljnega dohodka

Kranj, 6.5.2020

Na SPOT svetovanju smo imeli več vprašanj s.p. ali so upravičeni do mesečnega temeljnega dohodka, glede na njihov status s.p.

Odgovore sem poiskala na strani FURS-a in jih na kratko povzemam. Mesečni temeljni dohodek znaša: 350 € za mesec marec, 700 € za mesec april in 700 € za mesec maj 2020. Upravičenci, ki za posamezni mesec niso vključeni v socialno zavarovanje za celotni mesec ali za polni zavarovalni čas, so upravičeni do sorazmernega dela mesečnega temeljnega dohodka glede na delež vključitve v zavarovanje za posamezni mesec oziroma do polnega delovnega časa.

Za izplačilo mesečnega temeljnega dohodka mora upravičenec preko eDavkov (preko spleta ali mobilnega telefona) najpozneje do 31. maja 2020 predložiti izjavo (to je ista izjava, kot pri oprostitvi plačila prispevkov), s katero izjavlja, da zaradi epidemije COVID-19 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu.

Izjavo je mogoče oddati od 14. aprila dalje preko eDavkov. Izjava (ista kot za oprostitvev plačila prispevkov) mora biti preko eDavkov (splet ali mobilni telefon) vložena do 31.5.2020.

Skladno s 37. členom interventnega zakona – ZIUZEOP (člen je bil spremenjen z 11. členom novele ZIUZEOP-a) so za upravičenca, ki ugotavlja prihodke po pravilih o računovodenju, prihodki čisti prihodki od prodaje, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ter nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo. Navedeno pomeni, da se temeljni mesečni dohodek in oproščeni prispevki po ZIUZEOP, ne bodo prištevali k osnovi za primerjavo prihodkov med obdobji, ki jih opredeljuje drugi odstavek 37. člena ZIUZEOP.

V nadaljevanju navajam nekaj primerov.

1. Primer: s.p. se je odprl s 1.1.2020. V mesecu februarju in marcu 2020 mu je upadel prihodek glede na situacijo v kateri smo, ima pa poravnane vse prispevke:

V skladu s prvim odstavkom 35. Člena interventnega zakona – ZIUZEOP mora za izplačilo mesečnega temeljnega dohodka upravičenec preko informacijskega sistema FURS predložiti izjavo, s katero izjavlja, da je oseba, kot jo opredeljuje prejšnji člen, in da zaradi epidemije COVID-19 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu. Spremenjen drugi odstavek 35. Člena ZIUZEOP nadalje določa, da upravičenec izjavo iz prejšnjega odstavka poda na podlagi lastne ocene poslovanja, upošteva 37. Člen tega zakona.

37. člen ZIUZEOP (Člen je bil spremenjen z novelo zakona ZIUZEOP-a) v drugem odstavku določa, da so do pomoči upravičeni tudi samozaposleni, ki jim bodo prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do pomoči upravičeni tudi tisti samozaposleni, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 12. marca 2020. Če pogoj iz tega odstavka ni dosežen, mora upravičenec vrniti celotno pomoč.

Iz navedenega izhaja, da izjavo za pridobitev pomoči lahko poda upravičenec na podlagi lastne ocene poslovanja. V kolikor pa ne bo izpolnjeval pogojev iz 37. Člena ZIUZEOP bo prejeto pomoč moral vrniti.

2. Primer: Podjetnik je s.p. registriral 25. marca 2020. Ali je upravičen do izplačila mesečnega temeljnega dohodka?

Interventni zakon – ZIUZEOP v tretjem odstavku 34. Člena določa, da so upravičenci (samozaposleni, verski uslužbenci, kmetje in družbeniki) upravičeni do izredne pomoči v obliki mesečnega temeljnega dohodka, če so opravljali dejavnost od 13.3.2020 do uveljavitve tega zakona (to je do 11.4.2020). Glede na to, da se je podjetnik kot s.p. registriral šele 25.3.2020 in s tem dnem začel opravljati dejavnost, na podlagi omenjene določbe zakona ni upravičen do mesečnega temeljnega dohodka. Prav tako ni upravičen do oprostitve plačila prispevkov za del meseca marca, mesec april in maj 2020.

V kolikor je podjetnik v obvezno zavarovanje vključen samo na podlagi opravljanja te dejavnosti in ne izpolnjuje pogojev za obvezno zavarovanje na drugi podlagi, nima drugih zaposlenih, na dan 6.4.2020 nima neporavnanih obveznosti dajatev z dne 28.2.2020, višjih od 50 € in do vključno 29.3.2020 ni pričel s postopkom prenehanja opravljanja dejavnosti, je podjetnik po ZIUPP upravičen do odloga plačila prispevkov za mesec marec, april in maj 2020 do **31.3.2022**.

3. Primer: podjetnik s.p. je odprl s.p. v začetku marca. Ali mu pripada kakšna olajšava:

Drugi odstavek 37. Člena ZIUZEOP določa, da upravičenci, ki v letu 2019 niso poslovali, so do pomoči upravičeni če se jim bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 12. marca 2020.

Povprečne mesečne prihodke dosežene pred 12.3.2020 predstavljajo prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev, ki jih je podjetnik dosegel od dneva registracije dejavnosti do 12.3.2020, ki se bodo primerjali z podjetnikovimi povprečnimi mesečnimi prihodki celotnega leta 2020. Če bodo slednji za več kot 10 % nižji od prvih, bo podjetnik upravičen do mesečnega temeljnega dohodka iz 34. Člena in oprostitve prispevkov iz 38. Člena ZIUZEOP.

4. Primer: Podjetnik (s.p.) se ukvarja z finančno dejavnostjo. Ali oprostitev in temeljni dohodek njemu pripada? :

Da, mesečni temeljni dohodek pripada tudi njemu. 34. člen interventnega zakona – ZIUZEOP (Člen je bil spremenjen z novelo zakona ZIUZEOP-a) kot upravičence do mesečnega temeljnega dohodka med drugim določa vse samozaposlene, ki na dan uveljavitve tega zakona opravljajo dejavnost in so v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključeni na podlagi 15. Člena ZPIZ-2. Pri tem ni pomembno katero samostojno dejavnost opravljajo in v kateri pravnoorganizacijski obliki jo opravljajo.

5. Primer: Podjetnik ima od aprila dalje za več kot 50% nižji prihodek kot februarja, vendar v prvem polletju 2020 ne bo imel za več kot 20 % nižji prihodek kot v letu 2019. Ali je upravičen do mesečnega temeljnega dohodka in oprostitve plačila prispevkov za samozaposlene?

Skladno s prvim odstavkom 35. člena interventnega zakona ZIUZEOP upravičenec za izplačilo mesečnega temeljnega dohodka preko informacijskega sistema FURS-a predloži izjavo, s katero izjavlja, da je oseba, kot jo opredeljuje 34. člen ZIUZEOP in da zaradi epidemije COVID-19 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu. Upravičenec poda izjavo na podlagi lastne ocene poslovanja, upošteva 37. člen tega zakona, v nasprotnem primeru je potrebno pomoč vrniti.

Vir: FURS

zapisala: Mojca Umek, svetovalka SPOT